

پژوهشنامه ریختهگری

انجمن علمی ریختهگری ایران

مقاله پژوهشی:

شبیهسازی ریختهگری تبرید مستقیم در حضور میدان مغناطیسی با فرکانس پایین به منظور تولید بیلتهای آلیاژ آلومینیم ۲۰۷۵

حميد دانشمند '، مسعود عراقچی *۲، محمد سليمانی^۳

نشریه علمے

۱- دانشجوی دکتری، ارگان اصلی مواد، پژوهشگاه علوم و فنون هستهای، صندوق پستی ۱۱۳۶۵–۸۴۸۶، تهران، ایران. ۲- استادیار، ارگان اصلی مواد، پژوهشگاه علوم و فنون هستهای، صندوق پستی ۱۱۳۶۵–۸۴۸۶، تهران، ایران. ۳- کارشناسی ارشد، ارگان اصلی مواد، پژوهشگاه علوم و فنون هستهای، صندوق پستی ۱۱۳۶۵–۸۴۸۶، تهران، ایران. *** نویسنده مکاتبه کننده:** تلفن: Email: maraghchi@aeoi.org.ir

چکیدہ:	دریافت: ۱۴۰۰/۱۲/۲۲
· · · · در ریخته گری تبرید مستقیم یک روش مناسب برای تولید بیلتهای آلومینیمی با قطر بالا است. در این روش آلومینیم	پذیرش: ۱۴۰۱/۰۲/۲۸
مذاب در یک قالب ریخته می شود و قالب به صورت آبگرد خنک می شود. باوجود بهبودهای حاصل شده در فرایند ریخته گری،	
همچنان عیوب ناخواستهای در حین تولید محصول پدیدار میشود. برای مقابله با این مشکلات، از روشهای بهبودیافته	
فرایند تبرید مستقیم ازجمله ریخته گری تبرید مستقیم با استفاده از بالاپوش و ریخته گری در حضور میدان مغناطیسی با	
فرکانس پایین استفاده می شود. با توجه به مزایای ریخته گری تبرید مستقیم در حضور میدان مغناطیسی، شبیه سازی این	
فرایند بهمنظور بررسی هرچه بهتر تأثیر میدان مغناطیسی بر حوضچه مذاب اهمیت پیدا می کند، بهنحوی که قبل از هر گونه	
کار تجربی یک تقریب عددی از میزان تأثیرگذاری میدان مغناطیسی حاصل میشود. در این گزارش، شبیهسازی فرایند	
ریخته گری تبرید مستقیم در حضور میدان مغناطیسی با استفاده از نرمافزار ANSYS Fluent 19.2 صورت گرفته است.	
خروجی شبیهسازی شامل پروفیل های توزیع دما، کسر حجمی مایع، سرعت و خطوط جریان در حالت پایدار برای ریخته	
گری تبرید مستقیم و ریخته گری در حضور میدان مغناطیسی با فرکانس پایین برای بیلت آلیاژ آلومینیم ۷۰۷۵ با قطر۴۵۷	واژههای کلیدی:
و ۳۵۵ میلیمتری و قالبهای مربوطه است. با اعمال میدان مغناطیسی، دما در استخر مذاب در فواصل مختلف از سطح، به	ريختهگري تبريد مستقيم
علت ایجاد همرفت اجباری شدید ناشی از نیروی الکترومغناطیسی یکنواخت ر شد. مشاهده شد که شدت الکترومغناطیسی	بیلت،
تأثیر زیادی بر شکل و عمق مخزن دارد. نتایج نشان داد که براساس قطر قالبهای استفاده شده، مقدار شدت میدان	آلياژ آلومينيم ٧٠٧۵،
مغناطیسی بهینه ای وجود دارد که برای قالب با قطر ۴۵۷ میلیمتری ۱۹۲۰۰ آمپر دور و برای قالب با قطر ۳۵۵ میلیمتری	شبيەسازى،
۳۰۰۰۰ آمپر-دور بدست آمد.	شدت ميدان مغناطيسي.

ارجاع به این مقاله:

حمید دانشمند، مسعود عراقچی، محمد سلیمانی، شبیهسازی ریختهگری تبرید مستقیم در حضور میدان مغناطیسی با فرکانس پایین به منظور تولید بیلتهای آلیاژ آلومینیم ۷۰۷۵، پژوهشنامه ریختهگری، پاییز ۱۴۰۰، جلد ۵، شماره ۳، صفحات ۱۹۳–۲۰۴.

(DOI): 10.22034/FRJ.2022.333929.1154 شناسه دیجیتال:

۱– مقدمه

ریخته گری تبرید مستقیم^۱ فرایندی است که بهمنظور ساخت شمشهای با سطح مقطع دایرهای و مستطیلی از فلزهای غیر آهنی، بهویژه آلومینیم، مس، منیزیم و آلیاژهای آن بکار برده میشود. برای انجام فرایندهای ثانویه روی فلزات و آلیاژهای آن،

همانند نورد یا ماشین کاری از این شمش ها استفاده می شود. بیش از نیمی از شمش های آلومینیمی جهان به روش ریخته گری تبرید مستقیم تهیه می شوند. در دههی ۱۹۳۰، شکل دهی به روش تبرید مستقیم توسط دانشمندان آلمانی واو^۲ و آمریکایی

1 Direct Chilled Casting

[۱۳،۱۴] و تنش حرارتی [۱۵،۱۶] با استفاده از مدلسازی عددی، توجه بیشتری را به کاربرد این حوزه و استفاده از آن در فرایند ریختهگری محصولات جلب کرده است. تأثیر بهکارگیری ميدان الكترومغناطيس در ريخته گرى تبريد مستقيم مورد توجه یژوهشگران مختلفی بوده و مطالعاتی به صورت شبیه سازی انجام گرفته است. برای مثال، دوباتکین ^۸ و همکاران [۱۷] به این نتیجه رسیدند که با حضور همرفت اجباری (به هم زدن مکانیکی یا الکترومغناطیسی) انتقال از جدایش منفی^۹(معکوس) به جدایش مثبت^۱ (نرمال) در ریخته گری تبرید مستقیم امکان پذیر است. ژانگ ^{۱۱} و همکاران [۱۸] تأثیر اعمال میدان مغناطیسی با فرکانس پایین بر دانهبندی بیلت آلومینیمی مورد بررسی قرار دادهاند. نتایج این پژوهش نشاندهندهی این است که اعمال میدان مغناطیسی باعث ریزتر شدن دانهبندی و بهبود مشخصات کششی بیلت آلومینیمی میشود. بررسیها نشان داده است که در فرایند LFEC می توان جریان و دما را با استفاده از میدان مغناطیسی کنترل نمود [۱۹]. تحقیقات اخیر نشاندهندهی این است که با روش LFEC می توان محصولاتی با ترک کمتر و کیفیت سطحی بهتر به دست آورد. ژانگ و همکاران [۲۰] با استفاده از نرمافزار Fluent فرایند ریخته گری تبرید مستقیم LFEC را شبیهسازی کردهاند. نتایج این پژوهش تطابق خوبی با نتايج تجربي دارند و نشان دهنده اين است كه توزيع دما، سرعت و کسر حجمی مایع بهطور قابلملاحظهای تحت تأثیر اعمال ميدان الكترومغناطيسي قرار دارند. اگرچه مطالعات شبيه سازي و تجربی بر روی بیلت های تا قطر ۲۰۰ میلیمتر آلومینیم صورت گرفته است، اما تاکنون تاثیر اعمال میدان مغناطیسی بر روی بیلت های بزرگتر از ۲۰۰ میلی متر مورد بررسی قرار نگرفته

در تحقیق حاضر با استفاده از نرمافزار ANSYS Fluent بدون نیاز به کوپل کردن بین نرمافزارهای مختلف، فرایند LFEC برای دو بیلت با قطرهای ۴۵۷ و ۳۵۵ میلیمتری اینچی شبیهسازی شده است. خروجی شبیهسازی شامل پروفیلهای توزیع دما، کسر حجمی مایع، سرعت و خطوط جریان در حالت پایدار برای ریخته گری مستقیم (DC) و LFEC برای بیلت آلیاژ آلومینیم ۷۰۷۵ بر اساس شدتهای مختلف مغناطیسی است.

7 Cui 8Dobatkin 9 Negative Segregation 10 Positive Segregation 11 Zhang

آلکو ابداع شد. پیش از ابداع این روش، برای تأمین مصرف کارخانهها از قالبهای کتابی استفاده می شد، به این صورت که آلومینیم مذاب در قالب فولادی دوتکهای ریخته شد و قالب از بيرون با پاشش آب خنک شد. تبريد مستقيم، تشکيل ساختار دانهبندی ریزتر را فراهم میکند، زیرا تماس مستقیم مذاب با آب به یکنواخت در شدن انتقال حرارت کمک کرده و نتیجهی این امر کاهش تنوع وجدایش (ریز ساختاری است [۱-۵]. اولین بار، یک روش جديد به نام ريخته گرى الكترومغناطيسى (EMC) توسط محقق روسی، جستلو ایجاد شد. در این روش ریخته گری، یک میدان الکترومغناطیسی با فرکانس بالا در طی فرایند EMCبهمنظور توليد فشار الكترومغناطيسي براي ايجاد تعادل فشار استاتیکی بکار برده میشود. بنابراین، هیچ تماسی بین مذاب و قالب وجود ندارد که همین امر منجر به کیفیت فوق العاده در سطح می شود، اما جنبه های دیگر مانند ساختار داخلی بیلت ها بهآسانی قابل اصلاح نیست. علاوه بر این، روش جدید دیگری برای ریختهگری به نام فرایند ریختهگری- بهسازی-الكترومغناطيس (CREM) توسط محقق فرانسوي ويوس^ه در اواخر دهه ۱۹۸۰ توسعه داده شد. این فناوری به این صورت است که وجود یک نیروی همرفت اجباری شدید با منشأ الكترومغناطيسي منجر به كاهش قابل توجه اندازه دانه مي شود. بهعبارتیدیگر در روش CREM کویل در حول قالب شمش قرآر مى گيرد به طورى كه هم شكل قالب است. جريان متناوب القاگر، باعث ایجاد جریان القایی درون مذاب می شود. بنابراین مذاب در معرض نيروهاى جرمى الكترومغناطيسي ناشى از جريانهاى ادی^۶ و میدان مغناطیسی قرار گیرد. در روش CREM شدت به هم زدن مذاب و سطح تماس را بهطور دلخواه مىتوان كنترل كرد بدون أنكه همزن، تماس مستقيم با مذاب داشته باشد و مشکلات آلودگی مذاب را ایجاد نماید. بر اساس فرایند CREM، روش جدید دیگری بنام ریخته گری الکترومغناطیسی با فرکانس پایین (LFEC) توسط کوی ^۷ توسعه داده شد. با استفاده از این روش نهتنها اندازه دانه کاهش یافت بلکه توزیع دانه نیز در مقاطع عرضی بیلتها یکنواختتر شد. علاوه بر این، این روش میتواند تولید ترک ریخته گری را به طرز چشم گیری کاهش دهد [۶-.[17].

با توسعه روشهای عددی قدرتمند و رایانهها، بهطور فزایندهای از مدلسازی عددی بهمنظور فهم روند ریخته گری تبرید مستقیم استفاده شده است. در سالهای اخیر پیشبینی جدایش ماکرو

- 1 Alcoa 2 Variation
- 3 Segregation
- 4 Getselev
- 5 Vives
- 6 Eddy current

۲- روش تحقیق

نرمافزار ANSYS Fluent مهمترین و پرکاربردترین نرمافزار تجاری در زمینه شبیهسازی جریان سیالات و بهطورکلی دینامیک سیالات محاسباتی است. از قبیل تواناییهای نرمافزار شبیهسازی جریان تراکم پذیر و تراکم ناپذیر، جریان پایا و گذرا، جریان های آرام، آشفته یا متلاطم و لزج، مبدل های حرارتی، جریان های چند فازی، احتراق و... است. این نرمافزار در صنایع هوافضا، خودرو، تهویه مطبوع و تبرید، توربوماشین ها دارای کاربرد است. همچنین در این نرمافزار قسمتی با عنوان مگنتوهیدرودینامیک'(MHD) تعریفشده است که برای شبیه سازی جریان هایی که تحت تأثیر میدان مغناطیسی قرار دارند مورداستفاده قرار می گیرد. در این تحقیق از روش پتانسیل بردار مغناطیسی برای محاسبه پایه میدان الکترومغناطیسی و شدت آمپر-دور استفاده شده است. با توجه به پیچیدگی معادلات، بهمنظور سادهسازی مسئله فرضهای صورت گرفته است. جریان الکتریکی ناشی از جابهجایی مذاب به سبب رسانایی الکتریکی بالای مذاب آلیاژ آلومینیم ۷۰۷۵ صرفنظر شده است. با توجه به میدان مغناطیسی اعمالی برای مذاب آلیاژ آلومینیم ۷۰۷۵، تغییرات غلظت عناصر لحاظ نگشته و سیال بهصورت نیوتنی و تراكم ناپذير فرض گشته است.

۲-۱- مشخصات هندسی قالب و بیلت

در این پژوهش دو نوع قالب با قطرهای مختلف ۴۵۷ و ۳۵۵ میلی متری برای شبیه سازی استفاده شده اند. در جدول ۲ مشخصات جنس و ابعاد هندسی قالب ها، نحوه ی روان کاری، نحوه ی خنک کاری، سرعت خروج بیلت از قالب، فرکانس و شدت میدان مغناطیسی اعمالی در حالت LFEC ارائه شده است. تمامی پارامترهای انتخاب شده بر اساس شرایط صنعتی ریخته گری LFEC انختب شده اند.

۲-۲- شرایط مرزی و ناحیهی محاسباتی

برای ساده سازی و با توجه به متقارن بودن قالب، از فرض تقارن محوری جریان که فرض مناسبی به شمار می ود استفاده شده است. بر این اساس شبیه سازی به صورت دوبعدی و بر روی نیمی از بیلت صورت گرفته است. در شکل ۱ نواحی و مرزهای مختلف مربوط به شبیه سازی در هرکدام از بیلت های ۴۵۷ و ۳۵۵ میلی متری ارائه شده اند. البته لازم به ذکر است در حالت بدون بالاپوش دیگر قسمت بالاپوش وجود ندارد و مذاب با هوا در

تماس است. شرایط مرزی مومنتوم و حرارتی اعمال شده در مرزهای ناحیه ی محاسباتی در جدول ۲ ارائه شده اند. برای تولید شبکه ی محاسباتی از نرمافزار ANSYS Meshing استفاده شده است. تعداد المان های مش ایجاد شده برای بیلت های ۴۵۷ و ۳۵۵ میلی متری به ترتیب ۲۱۷۵۳ و ۲۱۲۴۱ می با شند.

ریختهگری بیلتهای آلومینیمی.	و حرارتی فرایند	ەندسى، مغناطيسى	۱- پارامترهای ه	جدول

بیلت ۳۵۵میلیمتری	بیلت ۴۵۷ میلیمتری	معيار
بالاپوش	بدون بالاپوش	نوع قالب
رینگ گرافیتی	رینگ آلومینیمی (بوش آلومینیمی)	نوع رینگ
۱۵ میلیمتر	۴۰ میلیمتر	ارتفاع قالب
۳۵ هرتز	۲۵ هرتز	فرکانس میدان مغناطیسی
۰/۰۲ تسلا	۰/۰۲ تسلا	شدت میدان مغناطیسی
۷/۵ میلیمتر	۷/۵ میلیمتر	ضخامت قالب
مخلوط هوا و روغن (قالب متخلخل)	روغن (مذاب با قالب هیچ تماسی ندارد)	روان کار سطح
آب	آب	سرد شدن نهایی
۳/۵۵ سانتیمتر بر ثانیه	۳/۱ سانتیمتر بر ثانیه	سرعت خروج بیلت از قالب

شکل ۱- نواحی و مرزهای مختلف موردبررسی بیلت.

خروجى	محور تقارن	سرمايش ثانويه	سرمايش قالب	بدون بالاپوش	بالاپوش	ورودى	
فشار اتمسفر با سرعت خروجی ریختهگری بالاپوش : 0.00059167 m/s بدون بالاپوش : 0.00051667 m/s	شرط تقارن	دیواره همراه با لغزش با سرعت ریختهگری بالاپوش 0.00059167 : m/s بدون بالاپوش : 0.00051667 m/s	دیواره همراه با لغزش با سرعت ریختهگری بالاپوش : 0.00059167 m/s بدون بالاپوش : 0.00051667 m/s	دیواره (شرط عدم لغزش) (سرعت صفر روی دیواره)	دیواره(شرط عدم لغزش) (سرعت صفر روی دیواره)	شرط مرزى سرعت بالاپوش: 0.02886169 m/s بدون بالاپوش : 0.0252032 m/s	مومنتوم
دما ثابت 500 K	شرط تقارن	انتقال حرارت جابجایی به آب h _{jet} =22000 T _{water} =293 K h _{stream} =10000 T _{water} =293 K	انتقال حرارت جابجایی به روغن بالاپوش : h=1115 w/m ² K , T _{0il} =323 K بدون بالاپوش : h=100 w/m ² K , T _s =293 K	انتقال حرارت جابجایی به هوا h=100 w/m ² K دمای محیط T=293 K	عايق	دمای مذاب ورودی 1003 K	حرارت

جدول ۲- شرایط مرزی در قسمتهای مختلف.

۳- نتایج بحث

T-۳- توزیع میدان دمایی در فرایندهای DC و LFEC

شکلهای (۲) و (۳) پروفیل دمایی مربوط به ریخته گری DC و LFEC برای قالب با بالاپوش و بدون بالاپوش را نشان میدهد. در طول ریخته گری متداولDC قالب با بالاپوش، همان طور که در شکل (۲-الف۱) دیده می شود، مذاب از مجرای ورودی به داخل استخر مایع ریخته شده و در امتداد محور تقارن به سمت پایین جریان می یابد و سپس در امتداد سطح آزاد مذاب به سمت دیواره قالب حرکت میکند و در برخورد با گردابههای تشکیل شده به سمت مرکز قالب حرکت میکند. این گردابهها به دلیل شناوری حرارتی مذاب را در امتداد جبهه انجماد و سطح قالب به سمت بالا هدایت می کنند. مشاهده شده است که درجه حرارت در استخر مذاب بین ۹۰۰ کلوین (دمای خط مایع) تا ۹۵۰ کلوین است. مشاهده می شود که در طول ریخته گری متداول DC، دمای مذاب به دلیل هدایت به سمت ناحیه تبرید کاهش می یابد؛ اما گرادیان دما در مذاب در تمام موقعیتهای اندازه گیری شده بیشتر می شود. علاوه بر این، دما به دلیل نرخ بیشتر انتقال حرارت در نزدیکی سطح بیلت و انتهای قالب در مقایسه با سایر موقعیتها سریعتر کاهش مییابد.

شکل (۲- الف۹) تأثیر اعمال میدان مغناطیسی در شدتهای مختلف بر توزیع دما در حوضچه مذاب برای قالب با بالاپوش را نشان میدهد. همان طور که از تصاویر مشخص می گردد، با اعمال میدان مغناطیسی، دما در استخر مذاب در فواصل مختلف از سطح، به علت ایجاد همرفت اجباری شدید ناشی از نیروی الکترومغناطیسی یکنواخت تر شده است. توزیع دما در حوضچه

در طول فرآیندLFEC با آنچه در فرآیند ریخته گری متداول DC اتفاق می افتد، متفاوت است. در فرایند LFEC دما در منطقه ورودی بسیار سریعتر کاهش مییابد و با بهینه کردن فرایند، دمای داخل حوضچه مذاب به دمایی میرسد که در مناطق دیگر قالب نیز تحت همان دما است. همان طور که از پروفیل های دما در شکل (۲- الف ۳، ۵، ۸ و ۹) مشاهده می شود، توزیع میدان دمایی در داخل حوضچه مذاب در حضور میدان مغناطیسی تا حدی اصلاح شده است. مشاهده می شود که خطوط دمایی در حضور ميدان مغناطيسي نسبت به عدم حضور ميدان مغناطيسي به سمت بالا جابجا شدهاند که این امر منجر می شود که شکل حوضچه و عمق مخزن بهطور قابل توجهی تغییر کند. علاوه بر این، در حضور میدان الکترومغناطیسی، وسعت ناحیه خمیری بیشتر از زمانی است که میدان مغناطیسی وجود ندارد. دلیل تغییر زیاد میدان دما در حضور میدان مغناطیسی، همرفت اجباری شدید ناشی از هم زدن الکترومغناطیسی و همچنین افزایش شار گرمایی به دلیل همرفت اجباری شدید در جلوی جبهه انجماد است. همانطور که پیشتر به آن پرداخته شد، در طی ریخته گری جریان مذاب به منطقه تماس بین مذاب و قالب به دلیل شناوری حرارتی میرسد؛ بنابراین عمق مخزن افزایش می یابد. علاوه بر این، از آنجاکه سرعت جریان در استخر مخزن بسیار کم است، انتقال حرارت مذاب درون مخزن عمدتاً به انتقال گرمای از طریق رسانش بستگی دارد که منجر به توزیع ناهمگن

شکل (۳-الف ۶-۲) تأثیر اعمال میدان مغناطیسی بر حوضچه مذاب برای قالب بدون بالاپوش را نشان میدهد. همان طور که از

دما در استخر مذاب می شود.

تصاویر مشخص می گردد، با اعمال میدان مغناطیسی، دما در استخر مذاب در فواصل مختلف از سطح، به علت ایجاد همرفت اجباری شدید ناشی از نیروی الکترومغناطیسی یکنواخت تر شده است. در حالت کلی مشاهده شده است که شدت الکترومغناطیسی تأثیر زیادی بر شکل و عمق مخزن دارد. شدت مغناطیسی وقتی در محدوده ۹۶۰۰ تا ۲۴۴۰۰ آمپر دور است، تأثیر کمی بر یکنواختی پروفیلهای دمایی در داخل مخزن دارد. ولی هنگامی که شدت الکترومغناطیس در حدود ۱۹۲۰۰ آمپر دور است، تأثیر شگرفی بر وسعت ناحیه مذاب در ورودی قالب و همچنین جابجایی خطوط دما به سمت بالا ایفا می کند. تفاوت رؤیت شده در میدان دمایی حاصله در دو بیلت، علاوه بر متفاوت بودن ابعاد و جنس قالبها، به عدم استفاده از بالاپوش و دفع سریع حرارت از قسمت فوقانی قالب مربوط است.

T-۳- توزیع الگوی جریان در فرایندهای DC و LFEC

شکلهای (۴) و (۵) الگوهای جریان مربوط به ریخته گری DC و LFEC برای قالب با بالاپوش و بدون بالاپوش را نشان میدهد. در طول ریخته گری متداول DC قالب با بالاپوش (شکل ۴-الف ۱)، همان طور که پیش تر بدان اشاره گردید، مذاب از مجرای ورودی

به داخل استخر مایع ریخته شده و در امتداد محور تقارن به سمت پایین جریان می یابد و سپس در امتداد سطح آزاد مذاب به سمت دیواره قالب حرکت می کند و در برخورد با گردابههای تشکیل شده به سمت مرکز قالب حرکت می کند. این گردابهها به دلیل شناوری حرارتی مذاب را در امتداد جبهه انجماد و سطح قالب به سمت بالا هدایت می کنند.

شکل (۴-الف۹) تأثیر اعمال میدان مغناطیسی بر الگوی جریان را بر قالب بالاپوش نشان میدهد. در طی فرآیند LFEC، جهت جریان مذاب بهمحض ریختن در استخر مذاب تغییر مییابد، یعنی مذاب در امتداد سطح آزاد از منطقه ورودی جریان مییابد و سپس در امتداد سطح قالب و جلوی جبهه انجماد پایین میآید. هنگامی که مذاب به فاصله معینی (تقریباً نصف شعاع) از جریانهای گردشی ساعت گرد و پادساعت گرد در داخل حوضچه مذاب تشکیل میشود. یکی از انتهای خط مرکزی و بهموازات آن بسته در نزدیکی جبهه انجماد را تشکیل میدهد. جریانهای بسته در نزدیکی جبهه انجماد را تشکیل میدهد. جریانهای نسبتاً کوچکی نیز در نقاط دیگر بیلت تشکیل میشوند. همان طور که از تصاویر مشخص میگردد، با اعمال میدان مغناطیسی،

شکل ۲- پروفیلهای دما (کلوین) برحسب آمپر-دور بالاپوش: (الف۱) DC، (الف۲) ۹۶۰۰ آمپر-دور، (الف۳) ۱۲۰۰۰ آمپر-دور، (الف۴) ۱۴۴۰۰ آمپر-دور، (الف۵) ۱۹۲۰۰ آمپر-دور، (الف۶) ۲۴۰۰۰ آمپر-دور، (الف۲) ۲۰۰۰۰ آمپر-دور، (الف۸) ۲۶۰۰۰ آمپر-دور و (الف۹) ۴۸۰۰۰ آمپر-دور.

شکل ۳- پروفیل های دما (کلوین) برحسب آمپر-دور در قالب بدون بالاپوش: (الف۱) DC، (الف۲) ۹۶۰۰ آمپر-دور، (الف۳) ۱۲۰۰۰ آمپر-دور، (الف۴) ۱۴۴۰۰ آمپر-دور، (الف۵) ۱۹۲۰۰ آمپر-دور و (الف۵) ۲۴۰۰۰ آمپر-دور و (الف۶) ۲۴۰۰۰ آمپر-دور.

شکل ۴- پروفیلهای جریان برحسب آمپر-دور در قالب بالاپوش: (الف۱) DC، (الف۲) ۹۶۰۰ آمپر-دور، (الف۳) ۱۲۰۰۰ آمپر-دور، (الف۴) ۱۴۴۰۰ آمپر-دور، (الف۴) ۱۴۴۰۰ آمپر-دور، (الف۵) ۱۹۲۰۰ آمپر-دور، (الف۵) ۲۹۰۰۰ آمپر-دور.

(الف۴) ۱۴۴۰۰ آمپر-دور، (الف۵) ۱۹۲۰۰ آمپر-دور و (الف۶) ۲۴۰۰۰ آمپر-دور.

الگوی جریان در استخر مذاب در فواصل مختلف از سطح، به علت ایجاد همرفت اجباری شدید ناشی از نیروی الکترومغناطیسی یکنواخت تر شده است. توزیع مذاب در حوضچه در طول فرآیند LFEC با آنچه در فرآیند ریخته گری متداول DC اتفاق میافتد، متفاوت است. در محل خروجی بیلت از قالب کمترین اغتشاش در ناحیه خمیری وجود دارد که این منجر به افزایش کیفیت و یکنواختی بیلت تولیدی می شود. مشاهده شده است که جهت جریان مذاب با افزایش شدت الکترومغناطیسی تغییر نمی کند، ولی هنگامی که شدت الکترومغناطیسی در حدود جلوی انجماد تضعیف شده و یکنواختی جریان های مذاب در جلوی انجماد تضعیف شده و یکنواختی جریان های مذاب در

شکل (۵ –الف۶) تأثیر اعمال میدان مغناطیسی بر الگوی جریان در قالب بدون بالاپوش را نشان میدهد. همان طور که از تصاویر مشخص می گردد، با اعمال میدان مغناطیسی، الگوی جریان در استخر مذاب در فواصل مختلف از سطح، به علت ایجاد همرفت اجباری شدید ناشی از نیروی الکترومغناطیسی یکنواخت تر شده است. به دلیل قطر بزرگ تر و سرعت سرمایش بیشتر در بیلت، است. به دلیل قطر بزرگ تر و سرعت سرمایش بیشتر در بیلت، مهمت کسب یکنواختی در مذاب، به شدت میدان بالاتر نیاز است. سرعت کم و جریان غیریکنواخت مذاب در مرکز بیلت منجر به تولید درشت دانه در مرکز شمش ها و توزیع ناهمگن اندازه دانه نر سطح مقطع شمش ها می شود. علاوه بر این، توزیع غیریکنواخت کسر جامد و جریان غیریکنواخت مذاب کاملاً به شدت و یکنواختی شدت همزن الکترومغناطیسی بستگی دارند، یعنی اولی به دلیل شدت هم زدن الکترومغناطیسی بسیار ضعیف و دومی به دلیل هم زدن الکترومغناطیسی بسیار قوی و غیریکنواخت حاصل می شوند. بنابراین اعمال میدان مغناطیسی

با شدت مناسب و یکنواختی قابل قبول، از جمله عوامل اصلی کسب ریزساختار هممحور و ریز ساختار در بیلت است. به طور کلی برای قالب با بالاپوش و بدون بالاپوش حضور میدان مغناطیسی سبب شدہ است که علاوہ بر گردابه بزرگی که در کل حوضچه مذاب وجود دارد، گردابه کوچکی نیز در نزدیکی قالب به وجود آید که با افزایش شدت الکترومغناطیسی، سرعت چرخش و اندازه این گردابه افزایش مییابد. به علت عدم دسترسی مذاب گرم به این منطقه، دمای این منطقه نسبت به سایر حالتها کاهش مییابد. این امر میتواند منجر به تشکیل پوسته جامد ضخیمتر و در نتیجه شکل گیری فاصله هوایی بزرگتر بین قالب و سطح بیلت گردد و سرعت سرمایش قالب را بسیار آرام کند. حضور میدان مغناطیسی در ریخته گری LFEC سبب نازک شدن پوسته جامد در منطقه قالب می گردد که با توجه با آن می توان کیفیت سطحی بهتری برای محصول انتظار داشت. از طرف دیگر توزیع حرارتی يكنواخت تر مى تواند باعث كاهش تنشهاى حرارتي درون بيلت در حال انجماد گردد.

۳-۳- توزیع میدان سرعت در فرایند DC و LFEC

شکلهای (۶) و (۷) پروفیلهای سرعت مربوط به ریخته گری DC و LFEC برای قالب با بالاپوش و بدون بالاپوش را نشان می دهد. همان طور که در شکل (۶-الف۱) دیده می شود، سرعت حرکت مذاب در قالب با بالاپوش بدون اعمال میدان مغناطیسی در نواحی مختلف قالب متفاوت بوده و یکنواخت نیست. در طی فرآیند LFEC، به سبب وجود میدان الکترومغناطیسی با فرکانس پایین، همان طور که از بردارهای سرعت در شکل (۷-الف۹) دیده می شود، همرفت اجباری شدید

در استخر مذاب تولید می شود. موقعیت بیشینه سرعت مذاب به منطقه تماس بین مذاب و قالب منتقل می شود. دلیل این انتقال همان طور که پیش تر بدان اشاره گردید، نیروی بالارونده ناشی از جریان همرفتی در داخل مذاب است که به عنوان مانعی در برابر ریختن مذاب در ورودی عمل می کند. حداکثر سرعت مذاب در داخل مذاب در حدود ۲/۲۳ متر بر ثانیه است که ۱۰ برابر سرعت

مذاب در فرایند ریخته گری بدون اعمال میدان است. این سرعتبالای مذاب مربوط به حداکثر نیروی الکترومغناطیسی ایجادشده ناشی از اثر پوستی میدان الکترومغناطیسی متناوب است که تأثیر بسزایی در ایجاد جریانهای همرفتی در داخل مذاب ایفا می کند.

شکل ۶- پروفیلهای سرعت برحسب آمپر-دور، (الف۴) میر الف۱) DC، (الف۲) ۹۶۰۰ آمپر-دور، (الف۳) ۱۲۰۰۰ آمپر-دور، (الف۴) ۱۴۴۰۰ آمپر-دور، (الف۵) ۱۹۲۰۰ آمپر-دور، (الف۶) ۲۴۰۰۰ آمپر-دور، (الف۲) ۳۰۰۰۰ آمپر-دور، (الف۸) ۳۶۰۰۰ آمپر-دور و (الف۹) ۴۸۰۰۰ آمپر-دور.

شکل ۷- پروفیلهای سرعت برحسب آمپر-دور در قالب بدون بالاپوش : (الف۱) ،DC، (الف۲) ۹۶۰۰ آمپر-دور، (الف۳) ۱۲۰۰۰ آمپر-دور، (الف۴) ۱۴۴۰۰ آمپر-دور، (الف۵) ۱۹۲۰۰ آمپر-دور و (الف۶) ۲۴۰۰۰ آمپر-دور.

در مورد قالب بدونبالاپوش، همان طور که در شکل (۷-الف۶) مشاهده می گردد، موقعیت بیشینه سرعت مذاب از منطقه مرکزی قالب و محل ریختن مذاب به منطقه تماس بین مذاب و قالب منتقل می شود. دلیل این انتقال همان طور که پیش تر بدان اشاره گردید، نیروی بالارونده ناشی از جریان همرفتی در داخل مذاب است که بهعنوان مانعی در برابر ریختن مذاب در ورودی عمل می کند و اثر اعمال میدان مغناطیسی را تضعیف می شود. حداکثر سرعت مذاب در حدود ۱۲/۰ متر بر ثانیه است که سرعت مذاب در فرایند ریخته گری بدون اعمال میدان است. از پروفیل های سرعت در شکل (۷) مشاهده می شود که حداکثر سرعت در مذاب با افزایش شدت الکترومغناطیس افزایش می یابد ولی سرعت در مرکز مخزن مذاب کم می شود که این امر منجر به این می شود که نحوه توزیع سرعت در مرکز بیلت، غیریکنواخت شود.

۲-۴- توزیع کسر جامد در فرایند DC و LFEC

شکلهای (۸) و (۹) پروفیلهای کسر جامد مربوط به ریخته گری CD و LFEC برای قالب با بالاپوش و بدون بالاپوش را نشان می دهد. همان طور که از شکل (۸- الف ۱) مشخص می گردد، به دلیل وسعت زیاد ناحیه مذاب و کم بودن وسعت ناحیه خمیری (دمای زیر ۹۰۳ کلوین)، تعداد جوانههای جامد تشکیل شده در دمای بالا در حوضچه مذاب در مقایسه با روش LFEC کاهش می یابند. دلیل این مهم، عدم وجود جریانهای همرفتی در داخل مذاب و به تبع آن عدم کاهش وسعت ناحیه مذاب در داخل قالب با فاصله گرفتن از سطح بیلت است. امکان جوانهزنی در داخل مذاب، به دلیل عدم وجود ذرات جامد، مادامی که سطح

بیلت به قسمتهای تحتانی قالب نزدیک شود، وجود ندارد. همان طور که در شکل (۹-الف ۲) دیده می شود، یک منطقه بسیار گسترده خمیری در داخل قالب شکل می گیرد. برخلاف حالت ریخته گری در غیاب میدان مغناطیسی، به دلیل میدان دمایی یکنواخت و همرفت اجباری شدید ناشی از هم زدن الکترومغناطیسی، تعداد زیادی هسته بلوری متحرک در کل استخر مذاب ایجاد می شوند که به عنوان مکان های مناسب جهت جوانهزنی فاز جامد عمل می کنند و امکان تشکیل پوسته جامد در دیواره قالب به دلیل وجود جریان همرفتی نیروی همزن مغناطیسی وجود ندارد.

مکانیسم تشکیل ساختار هممحور دانهریز در بیلتها در حضور میدان الکترومغناطیسی افزایش نرخ جوانهزنی در اثر تکهتکه شدن بازوهای دندریتی (بهعنوان مکانهای مستعد جهت هسته گذاری عمل میکنند) به دلیل جریان شدید سیال و افزایش

تعداد تکههای جداشده و باقیمانده (آنهایی که ذوب مجدد نشده اند) در حوضچه مذاب به دلیل مادون انجماد بالا و گرادیان دمایی کم است. بنابراین سرعت کم مذاب درون حوضچه احتمال باقی ماندن بازوهای دندریتی تکه شده را کاهش میدهد و منجر به درشتدانه شدن ساختار می گردد.

مشخص شده است که درجه توزیع یکنواخت کسر جامد در مذاب توسط شدت هم زدن الكترومغناطيسي تعيين ميشود كه آنهم از طريق شدت الكترومغناطيسي تعيين مي شود. توزيع كم و غيريكنواخت كسر جامد منجر به ايجاد جوانه با تعداد كم و غیریکنواخت می شود و سرعت کم مذاب منجر به کاهش تعداد قطعات دندریت می شود که این عوامل منجر به کاهش ریزتر شدن ساختار دانهبندی در بیلت نهایی می شود. علاوه بر این، سرعت کم و جریان غیریکنواخت مذاب در مرکز بیلت منجر به تولید دانهدرشت در مرکز بیلتها و توزیع ناهمگن اندازه دانه در سطح مقطع شمشها می شود. علاوه بر این، توزیع غیریکنواخت كسر جامد و جريان غيريكنواخت مذاب كاملاً بهشدت و يكنواختى شدت همزن الكترومغناطيسي بستكي دارند؛ غیریکنواختی کسر جامد به دلیل شدت هم زدن الكترومغناطيسي بسيار ضعيف و جريان غيريكنواخت مذاب به دلیل هم زدن الکترومغناطیسی بسیار قوی و غیریکنواخت حاصل می شوند. بنابراین اعمال میدان مغناطیسی با شدت مناسب و با يكنواختى قابل قبول، ازجمله عوامل اصلى كسب ريزساختار هممحور و دانهریز در ساختار بیلت است.

شکل (۹-الف۹) مربوط به پروفیل کسر جامد در طول ریخته گری قالب بدون بالاپوش در حضور میدان است. وسعت ناحیه خمیری در این حالت کمتر از وسعت ناحیه خمیری در قالب با بالاپوش به دلیل افزایش قطر بیلت و انتقال حرارت بیشتر از سطح و دیواره قالب است. همان طور که مشاهده میشود، دما در حضور میدان در استخر مذاب بسیار یکنواخت و در حدود ۸۵۰ کلوین است که درنتیجه همرفت اجباری شدید مذاب ناشی از نیروی الکترومغناطیسی بوده و این دما کمتر از دمای مایع یک منطقه بسیار گسترده خمیری در داخل قالب شکل می گیرد. برخلاف حالت ریخته گری در غیاب میدان مغناطیسی، به دلیل میدان دمایی یکنواخت و همرفت اجباری شدید ناشی از هم زدن الکترومغناطیسی، تعداد زیادی هسته بلوری متحرک در کل مقدار زیاد و یکنواخت موجود خواهد بود.

شکل ۸- پروفیلهای کسر جامدبر حسب آمپر- دور در قالب بالاپوش: (الف۱) DC، (الف۲) ۹۶۰۰ آمپر-دور، (الف۳) ۱۲۰۰۰ آمپر-دور، (الف۴) ۱۹۲۰۰ آمپر-دور، (الف۵) ۱۹۲۰۰ آمپر-دور، (الف۶) ۲۴۰۰۰ آمپر-دور، (الف۷) ۲۰۰۰۰ آمپر-دور، (الف۸) ۳۶۰۰۰ آمپر-دور و (الف۹) ۴۸۰۰۰ آمپر-دور.

شکل ۹- پروفیلهای کسر جامدبر حسب آمپر- دور در قالب بدون بالاپوش : (الف۱) DC، (الف۲) ۹۶۰۰ آمپر-دور، (الف۳) ۱۲۲۰۰ آمپر-دور، (الف۹) ۱۴۴۰۰ آمپر-دور، (الف۵) ۲۴۰۰۰ آمپر-دور و (الف۶) ۲۴۰۰۰ آمپر-دور.

حوضچه مذاب وجود دارد چنانچه تقریباً کل حوضچه مذاب از نظـر دمایی در محدوده خمیری ۰/۹-۰/۷ است. می توان انتظار داشت کـه ذرات جامـد معلق در حوضچه مذاب، در منـاطق

برای جمع بندی میتوان بیان نمود که در هـر دو فراینـــد DC و LFEC، ســطح بیلــت قبــل از خــروج از قالــب منجمــد میگردد. در فرایند LFEC توزیع دمای یکنواخـتـری در their solutions, Metallurgical Transactions B, 1989, 20(5), 631-643.

- [6] Dong J., Cui J., Zeng X., Ding W., Effect of low-frequency electromagne field on microstructures and macrosegregation of φ 270 mm DC ingots of an Al–Zn– Mg–Cu–Zr Alloy, Materils Letters, 2005, 59(12), 1502-1506.
- [7] Yubo Z., Jianzhong C., Zhihao Z., Haitao Z., Ke Q., Effect of low frequency electromagnetic field on casting crack during DC casting superhigh strength aluminum alloy ingots, Materials Science and Engineering: A, 2005, 406 (1-2), 286-292.

[۸] مومنی ح.، شبیهسازی ریخته گری تبرید مستقیم در حضور میدان

- [9] ANSYS FLUENT 12.0 Magnetohydrodynamics (MHD) Module Manual.
- [10] Bird R.B., Stewart W.E., Lightfoot E.N., Transport Phenomena, 2007, New York, Wiley.
- [11] Ni J., Beckermann C., A volume-averaged two-phase model for transport phenomena during solidification, Metallurgical Transactions B, 1991, 22(3), 349-361.
- [12] Alexis J., Ramirez M., Trapaga G., Jonsson P., Modeling of a DC electric arc furnace – heat transfer from the arc, ISIJ Int., 2000, 40, 11, 1089-1097.
- [13] Ramirez M., Alexis J., Trapaga G., Jonsson P., Mckelliget J., Modeling of a DC electric arc furnace – mixing in the bath, ISIJ International, 2001, 41, 10, 1146-1155.
- [14] Henning B., Shapir M., Le Grange L.A., DC Furnace containment vessel design using computational fluid dynamics, Proceeding of Tenth International Ferroalloys Congress, 2004.
- [15] Wang F., Jin Z., Zhu Z., Numerical study of DC are plasma and molten bath in DC electric are furnace, Ironmaking and Steelmaking, 2006, 33, 1, 39-43.
- [16] Ramirez M., Trapaga G., Garduno J., Mathematical modeling of a direct current electric arc: part II. dimensionless representation of a direct current arc, Metallurgical and Materials Transactions B., 2004, 35B, 373380.
- [17] Dobatkin V.I., Anoshkin N.F., Comparison of macrosegregation in titanium and aluminium alloy ingots, Materials Science and Engineering: A, 1999, 263(2), 224-229.
- [18] Zhang H., Nagaumi H., Zuo Y., Cui J., Coupled modeling of electromagnetic field, fluid flow, heat transfer and solidification during low frequency electromagnetic casting of 7xxx aluminum alloys: part 1: development of a mathematical model and comparison with experimental results. Materials Science and Engineering: A, 2007, 448 (1-2) 189-203.
- [19] Wang X., Haitao Z., Yubo Z., Zhihao Z., Qingfeng Z., Jianzhong C., Experimental investigation of heat transport and solidification during low frequency electromagnetic hot-top casting of 6063 aluminum alloy, Materials Science and Engineering: A, 2008, 497 (1-2) 416-420.
- [20] Zhang, H., Hiromi N., JianZhong C., Effects of low frequency electromagnetic field of multi-physical fields during DC casting of 7xxx aluminum alloys, Advanced Science Letters, 2012, 13 (1) 306-311.

مرکزی بیلت در نقش جوانه زا عمل کرده و ساختار همگن تری برای بیلت منجمد شده ایجاد کنند. در حضور میدان مغناطیسی، نیروی الکترومغناطیسی مذاب را به سمت داخل بیلت میراند. با وجود گردابه نزدیک به سطح قالب می توان انتظار داشت که در این قسمت جدایش کمتری از عناصر آلیاژی رخ دهد. به عبارت دیگر، میتواند از وقوع جدایش معکوس جلوگیری کند.

۴- نتیجهگیری

در تحقیق حاضر با استفاده از نرمافزار ANSYS Fluent بدون نیاز به کوپل کردن بین نرمافزارهای مختلف، فرایند LFEC برای دو بیلت با قطرهای ۴۵۷ و ۳۵۵ میلیمتری اینچی شبیهسازیشده است. نتایج به شرح زیر می باشد:

- ۱- اعمال میدان مغناطیسی با شدت مناسب و یکنواختی قابل قبول، ازجمله عوامل اصلی کسب ریزساختار هم محور و ریز در ساختار بیلت است. با افزایش شدت الکترومغناطیسی که منجر به توزیع یکنواخت ر نیروی مغناطیسی می شود، گردابه تشکیل شده در قسمت جلوی جبهه انجماد حذف می شود ولی با افزایش بیش ازحد شدت الکترومغناطیسی، وسعت جریان ایجادشده بزرگتر می شود؛ به این منظور کسب حالت بهینه در نظر گرفته شد.
- ۲- با اعمال میدان مغناطیسی، دما در استخر مذاب در فواصل مختلف از سطح، به علت ایجاد همرفت اجباری شدید ناشی از نیروی الکترومغناطیسی یکنواخت تر شد. مشاهده شد که شدت الکترومغناطیسی تأثیر زیادی بر شکل و عمق مخزن دارد.
- ۳- با در نظر گرفتن تمامی موارد ذکرشده و پروفیلهای رسم شده، در مورد قالب با بالاپوش، بهینهترین شرایط ریخته گری درشدت الکترومغناطیسی ۳۰۰۰۰ آمپر-دور و برای ریخته گری قالب بدون بالاپوش درشدت الکترومغناطیسی ۱۹۲۰۰ آمپر-دور حاصل می شود.

- [2] Baker P.W., McGlade P.T., Magnesium direct chill casting: a comparison with aluminium, In Essential Readings in Light Metals, 2016, 542-549.
- [3] Wang F., Wang X., Cui J., Effect of low frequency electromagnetic casting on micro-structure and macrosegregation of 5A90 alloy ingots, Materials, 2020, 13(12), 2720.
- [4] Vives C., Electromagnetic refining of aluminum alloys by the CREM process: part II. specific practical problems and

Founding Research Journal

Research Paper:

Simulation of Direct Chill Casting in the Presence of Low Frequency Magnetic Field to Produce 7075 Aluminum Alloy Billets

Hamid Daneshmand¹, Masoud Araghchi^{2*}, Mohammad Soleimany³

1. PhD Student, 2.Associate Professor, 3. M.Sc., Researcher,

Leading Material Organization, Nuclear Science and Technology Research Institute (NSTRI), P.O. Box 11365-8486, Tehran, Iran

* Corresponding author, maraghchi@aeoi.org.ir

Paper history: Received: 13 March 2022 Accepted: 18 May 2022

Abstract:

Keywords: Direct chill (DC) casting, Billet, 7075 aluminum alloy, Simulation, Magnetic field strength. Direct Chill casting is a suitable method for the production of high diameter aluminum sheets. In this method, molten aluminum is poured into a mold and the mold is cooled by hydrogen. Despite the improvements made in the casting process, unwanted defects still appear during the production of the product. To deal with these problems, improved methods of direct refrigeration (DC) process are used, including direct refrigeration casting using hot top and casting in the presence of low frequency magnetic field (LFEC). Due to the advantages of direct refrigeration casting in the presence of a magnetic field, simulation of this process is important in order to better investigate the effect of the magnetic field on the molten pool, so that before any experimental work a numerical approximation of the magnetic field effect is obtained. Be. In this report, the direct refrigeration casting process is simulated in the presence of a magnetic field using ANSYS Fluent 19.2 software. The simulation output includes temperature distribution profiles, liquid volume fraction, velocity and steady-state flow lines for DC and LFEC casting for 70- and 14inch diameter aluminum alloy billets and associated molds.

Please cite this article using:

Hamid Daneshmand, Masoud Araghchi, Mohammad Soleimany, Simulation of Direct Chill Casting in the Presence of Low Frequency Magnetic Field to Produce 7075 Aluminum Alloy Billets, in Persian, Founding Research Journal, 2021, 5(3) 193-204.

DOI: 10.22034/FRJ.2022.333929.1154

Journal homepage: www.foundingjournal.ir